

РЕЗЮМЕ

Вплив ТНК на соціально-економічні структури країн, що розвиваються в чималому ступені залежить від здатності держав вишукувати ефективні форми і методи використання ТНК в своїх національних інтересах.

Ключевые слова: транснаціоналізація, глобалізація, транснаціональні корпорації (ТНК), пряме іностранные інвестиції.

SUMMARY

The impact of TNCs on the socio-economic structure of developing countries to a large extent dependent on the ability of states to seek effective ways and methods of use of TNCs in the national interest.

Keywords: transnationalization, globalization, transnational corporations (TNCs), foreign direct investment.

СПИСОК ИСТОЧНИКОВ:

1. Колесов В.П. Глобализация мирового хозяйства и национальные интересы России. М.: Экономический факультет МГУ, ТЕИС, 2002.
2. Владимиров И. Г. Теория транснационализации компаний: организационные аспекты: монография. – М.: Граница, 2008. – 267 с.
3. Черникова Д.А. Очень крупные транснациональные корпорации и современный мир. М., ЗАО "Издательство "Экономика", 399 с., 2008.
4. Голиков А.Н. Роль транснациональных корпораций в экспансии капитала в развивающихся странах / А.Н. Голиков, П.И. Польшиков // Интернационализм производства и капитала в мировом капиталистическом хозяйстве в условиях НТР. – М.: Междунар. отношения, 1989. – С. 21–37.

УДК: 338:331.107.5:330.332:33.001.76 (477)

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У СТИМУЛЮВАННІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ТА СТРУКТУРНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Білий О.І., аспірант відділу комплексних проблем державотворення Інституту законодавства Верховної Ради України

Серед найважливіших складових реалізації завдань структурної модернізації національного господарства – здійснення державно-управлінських механізмів щодо стимулювання інвестиційної активності суб'єктів господарювання, їх орієнтування на впровадження структурних та структурно-інноваційних зрушень. Залучення та ефективне використання інвестиційних ресурсів на потреби структурної перебудови економіки України вимагає здійснення новітніх механізмів стимулювання економічної активності, у т.ч. державно-приватного партнерства. Дослідження цього питання набуває на сьогодні особливої актуальності та вагомого практичного значення, що і обумовлює потребу у підготовці даної статті.

Дослідженню питань стимулювання інвестиційної активності та структурної перебудови, віднайденню дієвих механізмів реалізації цих процесів присвячено багато наукових праць провідних українських вчених. У тому числі, Т. А. Тишук висвітлює основні причини та соціально-економічні наслідки відпливу капіталу з України [1]. А.П. Павлюк та Д.В. Ляпін визначають потенціал державно-приватного партнерства як одного з дієвих механізмів активізації інвестиційної діяльності в Україні [2]. На провідній ролі державно-приватного партнерства у стимулюванні інвестиційно-інноваційних процесів наголошує О.М. Головінов [3]. Серед інституціональних аспектів структурної перебудови економіки України, Н.Ю. Лега вагомо роль приділяє визначенню моделей структурної трансформації, а отже – і спрямованості інвестиційних потоків у межах їх дієздатності [4]. Серед механізмів та чинників, що створюють стимули для накопичення капіталу та визначають активність процесів структурної модернізації – реформування системи оподаткування. Дослідженню цього питання присвячена стаття О.О. Молдована [5]. Поряд з цим, велика кількість наукових досліджень вітчизняних вчених-економістів присвячена висвітленню особливостей організації та стимулювання інвестиційних та інноваційних процесів (як складової структурно-інноваційних зрушень) на рівні окремого підприємства (на мікрорівні) – наприклад, дослідження Б.А. Писаренко, Н.Б. Проценко [6] та інших.

Різноманітність та багатоваріантність трактувань шляхів, методів, напрямків стимулювання інвестиційної активності та спрямованості структурної перебудови національного господарства обумовлює потребу у висвітленні особливостей формування та функціонування державно-управлінських механізмів їх підтримки, оскільки тільки за рахунок цього можна забезпечити у майбутньому високу конкурентоспроможність національного господарства України.

Мета статті – висвітлити роль та значення державно-приватного партнерства, як складової державно-управлінських механізмів стимулювання інвестиційної активності суб'єктів господарювання та структурної модернізації економіки України.

Для розв'язання мети у статті розглядаються наступні завдання:

- дослідити сутність державно-приватного партнерства та визначити його переваги у стимулюванні інвестиційної активності суб'єктів господарювання у межах національного господарства;
- показати роль державно-приватного партнерства у реалізації структурної перебудови економіки України на сучасному етапі розвитку;
- висвітлити роль державно-приватного партнерства у реалізації Національних проектів та в процесі реалізації стратегічних завдань структурної перебудови національної економіки України.
- виявити перешкоди, що заважають оптимальному здійсненню механізму державно-приватного партнерства у реалізації стратегічних завдань структурної перебудови національної економіки України та визначити шляхи (напрямки) їх усунення.

Економіка України характеризується високими показниками відкритості, що має як свої «плюси», так і «мінуси». Зокрема, останнього часу спостерігаються негативні тенденції щодо втрати позицій національних виробників на внутрішньому національному ринку, оскільки на внутрішній ринок потрапляє все більше дешевих та більш конкурентоспроможних імпортованих товарів. За таких обставин знижується і інвестиційна активність національних товаровиробників на внутрішньому ринку, що обумовлює потребу у віднайденні дієвих стимулів активізації інвестиційних процесів, зорієнтованих на зростання конкурентоспроможності національного виробництва. Наведене є ще одним доводом щодо необхідності стимулювання процесів структурної перебудови національної економіки України.

Серед механізмів, що позитивно зарекомендував себе з огляду на залучення приватних інвестицій та стимулювання інвестиційної діяльності, стимулювання структурної перебудови національної економіки – механізм державно-приватного партнерства (далі – ДПП). Механізм ДПП відображає новітню роль держави, державного впливу на розвиток ринкової економіки. Адже головне завдання держави – сприяти накопиченню капіталу, формувати інвестиційні потоки та спрямовувати їх цільовим порядком на потреби структурної модернізації економіки, підвищення конкурентоспроможності національного виробництва. Основні зусилля держави, з огляду на це, спрямовуються на формування розвинутого інституційного середовища: розвиток інституційно-правового середовища, формування внутрішнього бізнес-середовища, створення умов для інноваційного розвитку, впровадження структурно-інноваційних зрушень – як основи для зростання конкурентоспроможності національної економіки. Можна стверджувати, що без державно-приватного партнерства прогресивний розвиток сучасної ринкової економіки неможливий.

Сутність партнерства між державою та бізнесом полягає у перерозподілі відповідальності та ризиків за розвиток секторів, що мають для країни стратегічне значення. Насамперед, це стосується розвитку інфраструктури – дорожньо-транспортної (аеропорти, дорожнє будівництво, морські порти); сфери житлово-комунального господарства, у тому числі – водопостачання, водовідведення, утилізація сміття.

Потужний потенціал ДПП має у сфері розвитку енергетики, формування інформаційної системи, стимулювання житлового будівництва (у т.ч. будівництва соціального житла); у сфері освіти, розвитку пенітенціарної системи, розвитку венчурного підприємництва тощо.

Держава може плідно співпрацювати з бізнес-структурами, оскільки ДПП дозволяє: вивільнити величезні кошти державного бюджету за рахунок залучення фінансових коштів приватних бізнес-структур; забезпечити стабільний розвиток інфраструктури з використанням потенціалу бізнес-структур; передати від держави до бізнес-структур частину ризиків; залучити приватний досвід (у т.ч. управлінський досвід) для вирішення питань загальнонаціонального значення. ДПП відкриває нову сторінку у сфері налагодження ефективного діалогу між державою та бізнес-структурами. Серед найбільш розповсюджених форм державно-приватного партнерства – концесії, контракти на управління, контракти на надання продукції (послуг), лізинг, орендні відносини тощо.

Інститут державно-приватного партнерства посідає провідне місце серед механізмів, що дозволяють ефективно вирішити проблему обмеженості ресурсів в процесі реалізації завдань структурної перебудови національної економіки. Водночас, результативність державно-приватного партнерства напряму залежить від політичної волі здійснення економічних реформ; узгодженості дій держави, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування; врахування стратегічних пріоритетів державної соціально-економічної політики під час вирішення нагальних місцевих проблем розвитку, ефективного поєднання проголошених довгострокових пріоритетів структурної перебудови з плотними проектами на регіональному рівні.

Залучення переваг ДПП на внутрішньому ринку України надає дієвого стимулу для реалізації Національних проектів [7], ефект втілення яких спрямований на вирішення нагальних проблем соціально-економічного розвитку, покращення інфраструктури та на структурну перебудову національної економіки. Станом на кінець 2012 року, серед Національних проектів, перелік яких є прийнятим та затвердженим постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку проектів із пріоритетних напрямів соціально-економічного та культурного розвитку (національні проекти)» від 08.12.2010 № 1256, особливого значення для стимулювання інвестиційної активності на внутрішньому ринку країни та реалізації стратегічних завдань структурної перебудови економіки України набувають наступні:

- Національний проект «Повітряний експрес» – залізничне пасажирське сполучення м. Київ – міжнародний аеропорт «Бориспіль» і будівництво інших інфраструктурних об'єктів Київського регіону», унормованою постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання підготовки до реалізації проекту організації залізничного пасажирського сполучення м. Київ – міжнародний аеропорт «Бориспіль» і будівництва інших інфраструктурних об'єктів Київського регіону» від 28.03.2011 № 335;

- Національний проект «Відкритий світ», відповідно до якого передбачено створення інформаційно-комунікаційної освітньої мережі національного рівня на базі технологій радіозв'язку четвертого покоління (4G)». Затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту «Відкритий світ» – створення інформаційно-комунікаційної освітньої мережі національного рівня на базі технологій радіозв'язку четвертого покоління (4G)» від 23.11.2011 № 1374;

- Національний проект «Доступне житло», що передбачає систему проектів комплексного будівництва доступного житла». Затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту «Доступне житло» – система проектів комплексного будівництва доступного житла» від 23.11.2011 № 1376;

- Національний проект «LNG термінал» – морський термінал з приймання скрапленого природного газу» (порядок реалізації проекту унормовано розпорядженням Кабінету Міністрів України «Деякі питання підготовки до реалізації національного проекту «LNG термінал» – морський термінал з приймання скрапленого природного газу» від 08.08.2012 № 603;

- Національний проект «Чисте місто» – система комплексів з переробки твердих побутових відходів». Затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України «Деякі питання підготовки до реалізації національного проекту «Чисте місто» – система комплексів з переробки твердих побутових відходів» від 08.08.2012 № 695;

- Національний проект «Олімпійська надія – 2022» – створення спортивно-туристичної інфраструктури». Затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України «Деякі питання підготовки до реалізації національного проекту «Олімпійська надія – 2022» – створення спортивно-туристичної інфраструктури» від 10.09.2012 № 701;

- Національний проект «Відроджене скотарство» – розроблення та реалізація програми розвитку скотарства». Затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання підготовки до реалізації проекту «Село майбутнього» як складової національного проекту «Відроджене скотарство» – розроблення та реалізація програми розвитку скотарства» від 15.10.2012 № 953;

- Національний проект «Вчасна допомога» – утворення єдиних регіональних оперативно-диспетчерських служб з використанням сучасних GPS-технологій для зменшення часу прибуття бригад швидкої медичної допомоги до пацієнта» розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації національного проекту «Вчасна допомога» – утворення єдиних регіональних оперативно-диспетчерських служб з використанням сучасних GPS-технологій для зменшення часу прибуття бригад швидкої медичної допомоги до пацієнта» від 24.10.2012 № 899;

- Національний проект «Технополіс» – створення інфраструктури інноваційного розвитку та високих технологій», затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання підготовки до реалізації національного проекту «Технополіс» – створення інфраструктури інноваційного розвитку та високих технологій» і його складових від 31.10.2012 № 1014 [7].

Особливого значення для активізації процесів структурної перебудови економіки України відрізняє Національний проект «Енергія природи» – будівництво комплексу вітрових, сонячних та малих гідроелектростанцій, виробництво твердого альтернативного палива». Саме цей проект реально стимулює процеси структурної перебудови енергетичного сектора, має на меті розвиток альтернативних джерел енергії, диверсифікацію ризиків, пов'язаних з використанням традиційних (екологічно небезпечних) видів енергетики, у т.ч. – атомної енергії; сприяє зменшенню енергозалежності країни від імпорту постачань газу, а отже – стимулює процеси імпортозаміщення. Проект передбачає створення сприятливих умов для залучення вітчизняних та іноземних інвесторів для будівництва комплексу вітрових, сонячних та малих гідроелектростанцій, виробництва твердого альтернативного палива, використання водовугільного палива та розповсюдження робіт у сфері модернізації теплових мереж (енергозощадження), модернізації теплових мереж житлового та комунального фонду. Для реалізації Національного проекту «Енергія природи» планується залучити понад 24 млрд. гривень – на засадах ДПП [7].

На реалізацію стратегічних завдань структурно-інноваційних зрушень, зорієнтований Національний проект «Індустріальні парки України» – створення промислово-виробничої інфраструктури». Національний проект зорієнтований на задоволення попиту стратегічних інвесторів на промислову нерухомість – основу, базу стимулювання інвестиційної активності. В Україні запланована розбудова 10 індустріальних парків, що матимуть сучасну інженерну та сервісну інфраструктуру, а отже – й конкурентні переваги щодо локалізації інвестиційних процесів. Такі індустріальні парки мають «відтягувати» інвестиційні ресурси з ринків Східної та Центральної Європи, сприяти їх концентрації в Україні.

Дієздатність Національного проекту «Індустріальні парки України» – створення промислово-виробничої інфраструктури» має комплексно посилюватись реалізацією Національного проекту «Технополіс» – створення інфраструктури інноваційного розвитку та високих технологій», що передбачає розбудову на регіональному рівні спеціалізованих інфраструктурних комплексів інноваційного розвитку у сфері високих технологій. Насамперед, йдеться про такі галузі спеціалізації як: інформаційні та комунікаційні технології, біотехнології та фармацевтика, енергозбереження та енергоефективність, нанотехніки та нанотехнології, аерокосмічна індустрія. Великі міста – Київ, Харків, Львів, Дніпропетровськ, Донецьк мають для цього необхідний інтелектуальний, людський, ресурсний потенціал (що сформувався, переважно, на базі провідних науково-дослідних та вищих навчальних закладів). Передбачено залучити на реалізацію цього проекту понад 12, 6 млн. гривень на засадах ДПП. Очікується, що Національний проект викличе велику зацікавленість як вітчизняних, так і іноземних інвесторів [7].

Вагомим значенням для впровадження завдань структурної модернізації національної економіки України відіграє практична реалізація Національних проектів: «Нове життя» – нова якість охорони материнства та дитинства», «Чисте місто» – система комплексів з переробки твердих побутових відходів», «Якісна вода» – забезпечення населення України якісною питною водою», «Зелені ринки» – створення мережі регіональних оптових продовольчих ринків».

У межах Національного проекту «Нове життя» – нова якість охорони материнства та дитинства» передбачено створення мережі регіональних перинатальних центрів III-го рівня, забезпечених центрів інноваційними технологіями та сучасним обладнанням, що сприятиме покращенню демографічної ситуації в регіонах, в країні, а отже, з часом, і на регіональних ринках праці. Національний проект «Чисте місто» – система комплексів з переробки твердих побутових відходів» ставить за мету будівництво у великих містах України 10 сучасних комплексів з переробки твердих побутових відходів (ТПВ), впровадження інноваційних технологій щодо утилізації, поводження з ТПВ. Зокрема, передбачено впровадження трьох базових технологій сміттєпереробки: механічної обробки (зі створенням спеціальних полігонів-біореакторів для органічних відходів); механіко-біологічної переробки; спалювання. З часом, передбачається, що апробовані моделі утилізації ТПВ будуть запроваджені у масштабах всієї країни. Цей проект, без сумніву є складовою структурної перебудови національної економіки, оскільки він спрямований на досягнення сталого економічного розвитку. Національний проект «Якісна вода» – забезпечення населення України якісною питною водою» передбачає покращення інфраструктури водозабезпечення, створення в країні розвинутої мережі автоматичних фільтрів води колективного користування для очищення та продажу питної води. Реалізація проекту «Якісна вода» сприятиме системному вирішенню проблеми щодо забезпечення населення високоякісною та недорогою питною водою (за місцем проживання). Національний проект передбачається реалізувати на засадах ДПП, із широким залученням інвестицій приватного капіталу. Національний проект «Зелені ринки» – створення мережі регіональних оптових продовольчих ринків» передбачає створення сучасних аграрних логістичних підприємств; прискорення процесів реорганізації роздрібної торгівлі сільськогосподарською продукцією; забезпечення вибору оптимальних шляхів постачання сільськогосподарської продукції до споживачів та зменшення її вартості; створення нових робочих місць; гарантування ефективного маркетингу ринку сільськогосподарської продукції (як у межах внутрішнього ринку, так і з урахуванням зростання конкуренції на світових ринках сільськогосподарської продукції). Національний проект «Зелені ринки» зорієнтований на структурну модернізацію секторальної економіки, на підтримку розвитку аграрного сектору – як найбільш конкурентного виробництва (в умовах глобалізації). Національний проект «Зелені ринки» зорієнтований, переважно, на розбудову сучасної аграрної логістики, що включає: вирощування сільськогосподарської продукції, її зберігання, переробку, доставку споживачам, розбудову повного замкнутого циклу сільськогосподарської продукції (від стадії вирощування (виробництва) до стадії кінцевого споживання). В цілому, на території України на початковому етапі планується побудувати 25 «зелених ринків» та залучити на ці потреби понад 4 млрд. гривень інвестиційних вливань [7].

В процесі реалізації Національних проектів на засадах ДПП держава, бізнес та органи місцевого самоврядування мають об'єднати свої зусилля та ресурси, оптимізувати їх використання. Основою успіху має стати: рівність перед законом всіх учасників (сторін) ДПП, заборона на дискримінаційні заходи та обмеження прав всіх учасників (сторін) ДПП; узгодження інтересів державного та приватних партнерів; визначення прав, обов'язків та відповідальності сторін в процесі здійснення спільної діяльності на засадах ДПП.

При задіянні потенціалу Національних проектів на засадах ДПП нова партнерська система відносин між державою та приватними інвесторами дозволить об'єднати обмежені ресурси, розподілити ризики, відповідальність та винагороду між усіма учасниками ДПП, сприятиме налагодженню довгострокового співробітництва держави та бізнесу, органів публічної влади з метою реалізації стратегічних завдань структурної перебудови економіки України. Проміжним результатом такої діяльності (вже на короткостроковому та середньостроковому часовому періоді) має стати створення нових робочих місць, зменшення відтоку висококваліфікованих фахівців та вчених з України, забезпечення нової якості життя, зростання рівня оплати праці, підвищення соціальної стабільності в країні.

В Україні найбільш поширеною формою співробітництва між державним та приватним секторами (формою ДПП) є концесія. Станом на кінець 2012 року (за даними центральних та місцевих органів виконавчої влади) діяло 74 укладених договорів концесії (а інвестиційні проекти, відповідно, реалізовувались згідно визначених умов цих договорів). Щодо використання об'єктів державної власності на засадах ДПП (йдеться про управління цілісним майновим комплексом) за 2012 р. було укладено лише 3 договори (це менше 1 % від їх загальної кількості). Ці договори, переважно, стосувались використання потенціалу вугільної промисловості та виробництва електроенергії. Потенціал ДПП (у вигляді концесії) використовувався і у сфері житлово-комунальних послуг (насамперед, йдеться про забезпечення безперервного водопостачання для сільських мешканців, організації та надання послуг зі збору та вивозу сміття, надання публічних послуг населенню у сфері житлово-комунального господарства). Найбільша кількість договорів концесії (55 договорів) в Україні реалізується на території АРК Крим. Основною сферою застосування ДПП є: покращення технічного стану об'єктів водопостачання та водовідведення (понад 80 % від кількості укладених договорів); виробництво електроенергії (біля 7 % від кількості укладених договорів); переробка відходів (біля 5 % від кількості укладених договорів); інші сфери діяльності (понад 7 % від кількості укладених договорів) тощо. У 2012 році укладання договорів про спільну діяльність на засадах ДПП уповільнилось [8].

Комплексному задіянню механізму ДПП в процесі структурної перебудови національної економіки України та залучення інвестиційних ресурсів на ці цілі заважає низка чинників, у тому числі, відсутність в Україні:

- єдиного підходу до розвитку інституційного середовища задіяння та розвитку ДПП,
- чіткого визначення (на загальнодержавному рівні) пріоритетних сфер залучення інвестиційних ресурсів, чітких орієнтирів структурної перебудови національної економіки;
- врахування на законодавчому рівні особливостей розвитку ДПП у окремих сферах національного господарства;
- узгодженої з практикою розвинутих країн світу (у т.ч. країн ЄС) законодавчо унормованих засад правового урегулювання спірних питань функціонування ДПП;
- законодавчо унормованого чіткого розподілу повноважень у системі державного управління ДПП;
- законодавчо унормованого визначення напрямів удосконалення механізмів підтримки проектів, що реалізуються на засадах ДПП і чітких, законодавчо унормованих гарантій держави;
- законодавчо унормованого визначення напрямів поліпшення ефективності взаємодії держави та приватного сектору щодо ініціювання та реалізації проектів ДПП;
- законодавчо унормованого визначення шляхів підвищення інституційної спроможності органів державної влади та місцевого самоврядування щодо використання переваг механізму ДПП;
- законодавчо унормованого порядку щодо створення умов та залучення суспільних (громадських) об'єднань для формування необхідного інституційного середовища та реалізації проектів ДПП.

На порядку денному – прийняття «Концепції розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2012 – 2020 роки», у якій слід представити вироблення єдиного підходу до формування механізму ефективної взаємодії між органами влади, приватними суб'єктами господарювання, інститутами громадянського суспільства та експертним середовищем на засадах ДПП для забезпечення успішної реалізації проектів, спрямованих на залучення інвестицій, активізацію процесів структурної перебудови національної економіки України, підвищення її конкурентоспроможності, покращення якості та рівня життя населення України. Серед пріоритетів застосування ДПП мають бути визнані: покращання умов функціонування навколишнього природного середовища, розвиток інфраструктури національної економіки (дорожньо-транспортної, інформаційної, комунікаційної тощо), підвищення доступності надання публічних послуг.

Висновки

Надзвичайно важливе завдання, що постало перед країною в процесі реалізації структурної перебудови національної економіки України потребує пошуку механізмів, що сприятимуть залученню інвестицій та оптимальному розподілу ризиків, доходів,

відповідальності. Одним з таких механізмів є механізм державно-приватного партнерства (ДПП).

Впровадження та широке застосування в Україні ДПП створить сприятливі умови для підвищення конкурентоздатності економіки країни та залучення інвестицій. Суттєва частка інвестиційних потреб галузей економіки України буде забезпечена прямими інвестиціями та виконанням інвестиційних зобов'язань приватними партнерами. Залучення інвесторів (у тому числі – іноземних) сприятиме розвитку міжнародних інтеграційних процесів. Поряд з цим, іноземні компанії, що діятимуть (на засадах ДПП) сприятимуть виходу українських підприємств на міжнародні ринки капіталу, активізують процеси залучення новітніх технологій в Україну. Означені заходи сприятимуть підвищенню якості товарів (послуг), що дозволить покращити добробут населення країни.

На порядку денному – визначення пріоритетних сфер застосування ДПП в контексті залучення інвестицій та реалізації завдань структурної перебудови національної економіки. З урахуванням зростання відкритості української економіки серед найбільш вагомих структурних зрушень необхідно визнати здійснення структурної перебудови національної економіки у наступних напрямках: збільшення частки переробної промисловості у структурі ВВП; стимулювання до переходу виробників на виробництво кінцевої продукції (а не напівфабрикатів); здійснення модернізації промисловості з метою зменшення енерго- та матеріалоемності; сприяння розвитку імпортозаміщення на внутрішньому ринку країни; сприяння масовому оновленню основних виробничих засобів та виробничих потужностей, реалізації структурно-інноваційних зрушень; задіяння потенціалу ДПП для підтримки національних товаровиробників, підвищення конкурентоспроможності національної економіки та створення в Україні сприятливого бізнес-середовища.

Для підвищення ефективності використання ДПП доцільно прийняти «Концепцію розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2012 – 2020 роки», у якій визначити мету, сфери, пріоритетні напрями задіяння ДПП з огляду на активізацію інвестиційних процесів та стимулювання структурної перебудови національної економіки. У «Концепції» слід представити: єдиний підхід до розвитку інституційного середовища ДПП; чітко визначити пріоритетні сфери розвитку та застосування ДПП, особливості розвитку ДПП у окремих сферах господарювання.

Необхідно удосконалити нормативно-правове регулювання ДПП, встановити чіткий розподіл повноважень (ризиків та відповідальності) у системі державного управління ДПП. В Україні мають бути чітко визначені напрями удосконалення механізмів підтримки і гарантій держави (в системі ДПП), визначені напрями взаємодії держави та приватного сектору щодо ініціювання та реалізації проектів ДПП. На порядку денному – підвищення інституційної спроможності органів державної влади та місцевого самоврядування щодо використання сучасних переваг та механізмів ДПП, створення сприятливих умов щодо формування сприятливого інституційного середовища для реалізації проектів ДПП, залучення для цього суспільних (громадських) об'єднань. Розвиток ДПП потребує розвинутого інституційного середовища, дієвої фінансової, інституційно-правової та інформаційної підтримки.

Серед пріоритетних сфер застосування ДПП слід визначити: водопостачання, водовідведення та очищення стічних вод; надання послуг, пов'язаних з постачанням споживачам тепла; збирання та утилізація сміття, переробка ТПВ; надання населенню послуг у сфері житлово-комунального господарства; використання об'єктів соціально-культурного призначення тощо. Потенціал ДПП доцільно задіяти в процесі оптимізації використання об'єктів комунальної власності.

Найбільш потужний потенціал щодо активізації підприємництва, оптимального використання обмежених інвестиційних ресурсів та залучення додаткових коштів на потреби розвитку ДПП демонструє стосовно наступних сфер: розвиток, модернізація та експлуатація мережі газо- і теплопостачання; розвиток та модернізація системи дорожнього господарства; проекти у сфері водопостачання, водовідведення, розвитку меліоративних систем; проекти у сфері формування та розвитку інфраструктури охорони здоров'я; розвиток туристичної та рекреаційної індустрії; розвиток та удосконалення функціонування очисних споруд; налагодження збирання, вивозу, переробки відходів (ТПВ).

Потенціал ДПП є потужним каталізатором для впровадження Національних проектів, що мають вагоме значення для залучення інвестиційних ресурсів на потреби розвитку регіональної та національної економіки, виступають основою для реалізації системних перетворень у сфері соціально-економічного розвитку країни та покращення стану інфраструктурного забезпечення економічного зростання – як невід'ємної складової процесів структурної перебудови національної економіки України.

РЕЗЮМЕ

У статті досліджується роль державно-приватного партнерства, як складової державно-управлінських механізмів стимулювання інвестиційної активності суб'єктів господарювання та структурної модернізації економіки України. Визначено вплив Національних проектів та державно-приватного партнерства на структурну перебудову національної економіки.

Ключові слова: державно-приватне партнерство (ДПП); державно-управлінські механізми; інвестиційна активність; структурна модернізація; економіка України; Національні проекти.

РЕЗЮМЕ

В статье исследуется роль государственно-частного партнерства (ГЧП) как составляющей государственно-частных механизмов стимулирования инвестиционной активности субъектов хозяйствования и структурной модернизации экономики Украины. Определено влияние Национальных проектов и государственно-частного партнерства на структурную перестройку национальной экономики.

Ключевые слова: государственно-частное партнерство (ГЧП); государственно-управленческие механизмы; инвестиционная активность; структурная модернизация; экономика Украины; Национальные проекты.

SUMMARY

This article reviews the role of Public-Private Partnership (PPP) as a part of public-private mechanisms of stimulating investment activity of economic entities and structural modernization of the Ukrainian economy. The influence of national projects and public-private partnership on the restructuring of the national economy has been revealed.

Keywords: Public-private partnership (PPP); state government mechanisms; investment activity and structural modernization; the Ukrainian economy; National projects.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Тищук Т.А. Прихований вплив капіталу з України: чинники, наслідки та напрями протидії / Т.А.Тищук // Стратегічні пріоритети. – 2012. – № 3. – С.15 – 25.
2. Павлюк А.П., Ляпін Д.В. Державно-приватне партнерство як механізм активізації інвестиційної діяльності в Україні / А.П. Павлюк, Д.В. Ляпін // Стратегічні пріоритети. – 2012. – № 3. – С.38 – 45.
3. Головінов О.М. Реалістичні напрями формування державно-приватного партнерства як складові інноваційного розвитку / О.М. Головінов // Вісник економічної науки України. – 2012. – № 1 (21). – С. 44 – 48.
4. Лега Н.Ю. Інституціональні аспекти структурної перебудови економіки України / Н.Ю.Лега // Проблеми розвитку зовнішньоекономічних зв'язків і залучення іноземних інвестицій: регіональний аспект. – 36. наук. праць. – Донецьк: ДонНУ, 2012. – С. 248 – 253.
5. Молдован О.О. Податкова реформа в контексті завдань та пріоритетів економічної політики України / О.О.Молдован // Стратегічні пріоритети. – 2011. – № 1. – С. 59 – 64.
6. Писаренко Б.А., Проценко Н.Б. Інноваційне забезпечення стійкого функціонування промислових підприємств / Б.А. Писаренко, Н.Б. Проценко // Вісник економічної науки України. – 2011. – № 2 (20). – С. 143 – 154.
7. Офіційний сайт Державного агентства з інвестицій та управління Національними проектами України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrproject.gov.ua>
8. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>